

مجموعه مباحث فلسفی

(جلد اول)

تأملی در
فلسفه چیست؟

نصرت الیوسفی

سرشناسه	: یوسفی، نصرت اله، ۱۳۳۹-
عنوان و نام پدیدآور	: تاملی در فلسفه چیست؟ نصرت اله یوسفی.
مشخصات نشر	: گرگان: انتشارات نوروزی، ۱۴۰۱.
مشخصات ظاهری	: ۲۸۹ ص.
فروست	: مجموعه مباحث فلسفی: ۱.
شابک	: 978-622-02-2535-5
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: فلسفه — تاریخ Philosophy -- History فیلسوفان — دیدگاه درباره عقل -- Views on reasonPhilosophers شناخت (فلسفه) Knowledge, Theory of
رده بندی کنگره	: ۹۹B
رده بندی دیویی	: ۱۰۹
شماره کتابشناسی ملی	: ۹۰۵۳۰۷۵
اطلاعات رکورد کتابشناسی	: فیبا

نام کتاب:	مجموعه مباحث فلسفی
تألیف:	نصرت اله یوسفی
مشخصات ظاهری:	۳۸۹
چاپ و نشر:	نوروزی-۱۷۳۲۲۴۲۲۵۸۰
نوبت چاپ:	اول - ۱۴۰۱
تیراژ:	۱۰۰۰
شابک:	۹۷۸-۶۲۲-۰۲-۲۵۳۵-۵
قطع:	وزیری
قیمت:	۱۱۰۰۰۰ تومان

حق چاپ برای نویسنده محفوظ می باشد.

نشانی: گلستان، گرگان، خیابان شهید بهشتی، بازار رضا (ع)، ۱۷-۳۲۲۴۲۲۵۸

دورنگار: ۱۷-۳۲۲۲۰۰۴۷ آدرس الکترونیکی: Entesharate.noruzi@gmail

سایت انتشارات: www.Entesharate-noruzi.com

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
دیباچه.....	۱۷
مقدمه.....	۲۵
علت رکود فلسفه در نزد مروجان فلسفه‌ی سستی.....	۳۴
از زمان بوعلی تا ملاصدرای شیرازی.....	۳۵
فلسفه در جامعه‌ی ایران (از دهه‌ی سی).....	۳۷
فصل اول- فلسفه چیست؟.....	۴۵
مدخل.....	۴۷
۱- دوره‌ی اولیه.....	۴۸
۲- دوره‌ی دوم.....	۵۰
۳- دوره‌ی ارسطو و تحول دوباره در فلسفه.....	۵۱
فلسفه‌ی دوانگاری افلاطون.....	۵۱
فلسفه‌ی تفکیک دو عالم.....	۵۲
فلسفه چیست؟.....	۵۶
فلسفه چیست؟ از نظر ارسطو.....	۵۷
نظر هراکلیتوس.....	۵۷
تعبیر افلاطون.....	۵۷
فلسفه ریشه‌ی یونانی دارد.....	۵۹
فلسفه در تعریف فیثاغورس.....	۵۹
تعریف فلسفه در اسفار ملاصدرا.....	۶۰
نظر اقبال لاهوری.....	۶۱
- فلسفه، از سطح به عمق رفتن است.....	۶۳

- الف- فطرتِ اول ۶۳
- ب- فطرتِ دوم ۶۳
- مراحل سه گانه معرفت ۶۶
- فلسفه، به انسان جهانبینی می دهد ۶۸
- فلسفه تفکر است ۶۹
- نقد و بررسی نظریه‌ی کنت ۷۰
- نگرش علمی- نگرش فلسفی ۷۷
- نگرش علمی- فلسفی (با روش تجربی) ۷۷
- تفکر عقلانی ۷۹
- ۱- نظریه مثل افلاطون ۸۱
- ۲- نظریه تعقلی دکارت ۸۱
- ۳- نظریهٔ حسیون ۸۲
- فلسفه، داده‌های علمی را توضیح می دهد ۸۳
- فصل دوم- فلسفه یا منطق عقلانی ۹۱
- فلسفه یا منطق عقلانی ۹۳
- آیا تصور بدیهی بی نیاز از استدلال است؟ ۹۴
- مفهوم کلی و مفهوم جزئی ۹۴
- معرفت ثابت ۹۹
- پس معرفت ثابت چیست؟ ۱۰۱
- پیش آگاهی یا پیش فرض‌ها مانع استدلال درست است ۱۰۲
- فصل سوم- شاخص‌ها در تفکر فلسفی ۱۰۵
- ۱- فلسفه، کلی نگر است ۱۰۷

- ۲- تفکر فلسفی با روش کلامی متفاوت است..... ۱۰۸
- ۳- تفکر فلسفی، استدلالی است..... ۱۱۱
- ۴- فیلسوف با تردید می‌نگرد..... ۱۱۶
- شووپنهاور، فیلسوف شکاک..... ۱۱۷
- ۵- تفکر فلسفی، ژرف نگر است..... ۱۱۹
- ۶- فیلسوف، تفکر جزئی ندارد..... ۱۲۱
- ۷- فلسفه، پژوهش حقیقت است..... ۱۲۱
- فصل چهارم ۱- علم کلی ۲- کوشندگان فلسفه در ایران**
- ۱۲۵
- کلیات..... ۱۲۷
- عرصه‌ی مفهوم کلی..... ۱۲۸
- در توضیح اطلاق مُقسمی این موارد..... ۱۳۰
- عرصه معرفت کلی با توجه به نظریه‌ی افلاطون..... ۱۳۲
- ارسطو..... ۱۳۴
- فارابی..... ۱۳۵
- تصورات به کلی و جزئی..... ۱۳۵
- جزئی چیست؟..... ۱۳۶
- معرفت کلی و ذهن..... ۱۳۸
- اثبات «من انسانی»..... ۱۳۹
- فلسفه‌ی علم کلی..... ۱۴۲
- علم کلی چیست؟..... ۱۴۳
- تأملی در منطق ارسطو..... ۱۴۷
- فلسفه در اروپا..... ۱۵۰

- آیا فلسفه یک روش فکری است؟..... ۱۵۷
- در فلسفه‌ی حکیمان مسلمان..... ۱۵۷
- با توجه به این قاعده..... ۱۵۸
- شناخت کلی چگونه بدست می‌آید؟..... ۱۵۸
- مسئله شک در یافتن چیزها، نشان عقل است..... ۱۵۹
- در فلسفه‌ی تجربی اندیشان..... ۱۵۹
- نقدی که غزالی داشت..... ۱۶۵
- نقش علامه‌ی طباطبایی در گسترش فلسفه..... ۱۶۷
- نقش مرحوم مطهری..... ۱۶۸
- دکتر مهدی حائری..... ۱۶۹
- ۳- استاد جلال الدین آشتیانی..... ۱۶۹
- نقد دکتر علی شریعتمداری..... ۱۷۱
- به فلسفه‌ی قدیم (ارسطو و پیروان او)..... ۱۷۱
- فصل پنجم - معرفت فلسفی..... ۱۷۷
- معرفت فلسفی چیست؟..... ۱۷۹
- معرفت فلسفی..... ۱۷۹
- نظریه‌ی هانری برگسون..... ۱۸۶
- نظر راسل..... ۱۸۸
- ارتباط ذهن با اشیاء..... ۱۹۰
- مرحله‌ی ادراک..... ۱۹۵
- مفهوم نسبی و مطلق..... ۲۰۳
- مفهوم وجود..... ۲۰۴

- معرفت مفهومی ۲۰۴
- جهان شناسی فلسفی ۲۰۸
- جهان شناسی علمی ۲۱۶
- فلسفه و دین ۲۱۷
- آیا فلسفه، یک تصوّر بین علم و دین است؟ ۲۱۷
- آیا فلسفه، یک تصور بین علم و دین است ۲۱۷
- شبّهات فارابی و بوعلی در مقابل متکلمان ۲۲۱
- ادامه شبّهات ۲۲۱
- فصل ششم - ادراک مطابق با واقع ۲۲۷
- ادراک مطابق با واقع ۲۳۰
- مغز انسان، محل ادراک نیست ۲۳۰
- ۱- اصل درک موقعیت‌ها در تغییرات حالات نفس و ادراک ۲۳۳
- ۲- «من انسانی»، بدون هیچ واسطه‌های خود را ادراک می‌کند ۲۳۳
- ادراک مطابق با واقع، واقعیت یا پندار؟ ۲۳۳
- توهم یا تفکر ۲۳۴
- نظریه گورگیاس ۲۳۵
- ادراکات مطابق با واقع، بر اساس نظریه ی ارسطو ۲۳۶
- منطق ارسطویی و تفکر ۲۳۷
- باید پرسید، فکر چیست؟ ۲۳۷
- واقعیت چیست؟ ۲۳۸
- آیا جهان معلول حرکت و جریان است یا جریان معلول جهان؟ ۲۳۹
- «دهر» چیست؟ ۲۳۹

- مفهوم حقیقت..... ۲۷۰
- واقعیت چیست؟..... ۲۷۱
- آیا حقیقت ثابت است؟..... ۲۷۲
- ادله گورگیاس..... ۲۷۲
- ادله پیرهون..... ۲۷۲
- نظریه نیچه..... ۲۷۶
- آیا می‌توان به ذات هستی اندیشید؟..... ۲۷۸
- حقیقت مطلق یا حقیقت نسبی؟..... ۲۷۹
- مفهوم ثابت و متغیر..... ۲۷۹
- نظر دکتر ارانی..... ۲۸۱
- ذهن و درک حقیقت..... ۲۸۳
- درک حقیقت و مسئله هر منوتیک..... ۲۸۶
- واقعیت ذهن..... ۲۸۶
- تحلیل ذهن با نظر بارکلی..... ۲۹۰
- نظریه مادیون در باره ذهن..... ۲۹۱
- فصل هفتم - شناخت یا مبادی..... ۲۹۵
- معرفت..... ۲۹۵
- شناخت یا مبادی معرفت..... ۲۹۷
- تکیه به عقل در نزد فلاسفه..... ۲۹۸
- مبادی معرفت..... ۲۹۹
- معرفت یا به حس است یا به عقل..... ۲۹۹
- بسط نظریه راسل..... ۳۰۰

- مفهوم حقیقت..... ۲۷۰
- واقعیت چیست؟..... ۲۷۱
- آیا حقیقت ثابت است؟..... ۲۷۲
- ادله گورگیاس..... ۲۷۲
- ادله پیرهون..... ۲۷۲
- نظریه نیچه..... ۲۷۶
- آیا می‌توان به ذات هستی اندیشید؟..... ۲۷۸
- حقیقت مطلق یا حقیقت نسبی؟..... ۲۷۹
- مفهوم ثابت و متغیر..... ۲۷۹
- نظر دکتر ارانی..... ۲۸۱
- ذهن و درک حقیقت..... ۲۸۳
- درک حقیقت و مسئله هرمنوتیک..... ۲۸۶
- واقعیت ذهن..... ۲۸۶
- تحلیل ذهن با نظر بارکلی..... ۲۹۰
- نظریه مادیون در باره ذهن..... ۲۹۱
- فصل هفتم- شناخت یا مبادی..... ۲۹۵
- معرفت..... ۲۹۵
- شناخت یا مبادی معرفت..... ۲۹۷
- تکیه به عقل در نزد فلاسفه..... ۲۹۸
- مبادی معرفت..... ۲۹۹
- معرفت یا به حس است یا به عقل..... ۲۹۹
- بسط نظریه راسل..... ۳۰۰

- عبور از کمیت به کیفیت..... ۳۰۳
- نظر جان لاک..... ۳۰۳
- در عرصه‌ی شک..... ۳۰۵
- شک غزالی..... ۳۰۷
- نقد متدها در معرفت شناسی..... ۳۰۸
- مابعدالطبیعه و فلسفه‌ی حس..... ۳۱۱
- ماهیت معرفت..... ۳۱۳
- فرآیند شناخت..... ۳۱۶
- مسئله‌ی شناخت در حوزه‌های فلسفی..... ۳۱۷
- بررسی ایده آلیسم بارکلی..... ۳۱۹
- ایده الیسم هگل..... ۳۲۲
- فرق هگل با افلاطون..... ۳۲۴
- دکارت فرانسوی..... ۳۳۲
- ۲- حوزه‌ی تجربی گرایان..... ۳۳۴
- نگاهی کلی به شناخت..... ۳۳۷
- شناخت حسی..... ۳۳۷
- معرفت مقدم بر تجربه..... ۳۳۸
- شناخت عمومی..... ۳۳۸
- فصل هشتم- عرصه‌ی فلسفه در هستی شناسی..... ۳۴۱
- هستی شناسی در مکتب حکمای اسلامی..... ۳۴۳
- «فارابی، بوعلی، سهروردی، ملاصدرا» و فلاسفه‌ی غربی..... ۳۴۳

- مبحث هستی را در دو حوزه‌ی فلسفه‌ی غرب و حوزه‌ی حکمای الهی - اسلامی
 پی می‌گیریم..... ۳۴۳
- فلسفه در عرصه‌ی هستی‌شناسی و در مکتب حکمای اسلامی..... ۳۴۳
- فارابی..... ۳۴۳
- برهان فارابی در یگانگی خدا..... ۳۴۴
- هستی‌شناسی فارابی در رابطه با تقسیم جهان..... ۳۴۵
- ۱- جهان پایین..... ۳۴۵
- ابو علی سینا..... ۳۴۶
- استدلال بوعلی بر «قدیم بودن جهان»..... ۳۴۷
- هستی‌شناسی حکیم سهروردی..... ۳۴۸
- توضیح مطلب..... ۳۵۰
- در باب زمان..... ۳۵۰
- متناهی و غیر متناهی..... ۳۵۱
- موضوع اصلی هستی‌شناسی..... ۳۵۲
- نور و ظلمت..... ۳۵۲
- آیا سهروردی به ثنویت قائل بود؟..... ۳۵۳
- هستی‌شناسی در مکتب ملاصدرا..... ۳۵۴
- هستی‌شناسی در فلسفه‌ی غرب..... ۳۵۷
- در هستی‌شناسی غربی..... ۳۵۸
- دکارت..... ۳۵۹
- رابطه‌ی خدا و جهان در فلسفه‌ی هستی‌شناسی دکارت..... ۳۶۱
- جهان یکپارچه ازلی و ابدی است؟..... ۳۶۲

- ۳۶۲..... آیا عقل میتواند خدا را اثبات کند؟
- ۳۶۲..... در جدال بین توماس هابز با دکارت.....
- ۳۶۳..... اصل مهم در نامتناهی دانستن خدا.....
- ۳۶۳..... مفهوم لاحد با نامتناهی چه تفاوتی دارد؟
- ۳۶۵..... هستی شناسی اسپینوزا.....
- ۳۶۷..... مسئله روح در نظر اسپینوزا.....
- ۳۶۷..... معنی بی کار ماندن روح چیست؟
- ۳۶۸..... مسئله جاوید بودن.....
- ۳۷۰..... لایب نیتس.....
- ۳۷۱..... هستی شناسی در مکتب کانت.....
- ۳۷۱..... هستی شناسی خرد بنیاد- یا هستی شناسی کانت.....
- ۳۷۴..... اما کانت در «نقد عقل محض» به امور در چسب درآمده نظر دارد.....
- ۳۷۵..... هگل.....
- ۳۷۸..... هایدگر.....
- ۳۸۳..... ژان پل سارتر.....
- ۳۸۴..... اکنون به طور اختصار می پردازیم به نگرش سارتر.....
- ۳۸۶..... ۱- هستی در خود.....
- ۳۸۸..... ۲- هستی برای خود.....

دیباجه

تأملی در فلسفه چیست؟ جلد نخست از «مجموعه‌ی مباحث فلسفی است»، که تحلیلی است از مکاتب فلسفی غرب. آغازی آن، به فلسفه چیست؟ ربط یافته است.

و راقم این سطور، آنرا در چند فصل، مورد بحث و بررسی قرار داد. در ادامه، یعنی در جلد دوم، که «جستاری در افکار سقراط» نامیده شد، فلسفه‌ی یونانی در مکتب سقراط مورد کاوش قرار گرفت. اگرچه، فلسفه در یونان، پیشینه‌ای دراز دارد و فلاسفه‌ی بزرگی وجود داشتند که، اشتغال به تحقیق و ژرف کاوی در طبیعت داشتند که در واقع سقراط، افلاطون و ارسطو دنباله‌ی آن محسوب می‌گردد. و ما بطور اجمال در طول بحث‌ها، تا آنجا که مقدور بود به آراء و نظریات بعضی از بزرگان فلسفه‌ی قبل از سقراط پرداخته‌ایم. در واقع چهار جلد نخست این مجموعه مربوط است به فلسفه‌ی یونان، منبع عظیمی است از انواع آرای فلسفی و علمی.

کسانی که می‌خواهند فلسفه بخوانند، نیاز است تا فلسفه‌ی یونان را بخوانند. تا از سیر فکری آن و ماجرای تفکر فلسفه باخبر شوند. این مردان فکور، چگونه به تولید افکاری ژرف دست یافتند. اگرچه در سیر طبیعی و یا تحولی فلسفه، آراء فلاسفه‌ی قدیمی مورد نقد و ارزیابی قرار گرفت و حتی به بعضی آراء خط بطلان کشیده شد. اما این دلیل بر بی اعتباری جهد فلاسفه نیست. مثلاً نظریه‌ی مثل افلاطون، از طرف ارسطو و بعدها بواسطه‌ی فلاسفه‌ی جدید بشدت مورد نقد قرار گرفت، اما افلاطون کهنه نشد و هنوز «جمهور» افلاطون در صدر کتاب‌های مفید و قابل مطالعه و تحقیق قرار دارد.